

Retningslinje for **realkompetansevurdering**

Norges grønne fagskole – Vea
2023

Retningslinje for realkompetansevurdering på Norges grønne fagskole - Veia

Retningslinjen er utarbeidet jamfør Lov om høyere yrkesfaglig utdanning av 08.06.2018, Fagskoleforskriften av 11.07.19 og Forskrift om høyere yrkesfaglig utdanning ved Norges grønne fagskole – Veia av 25.02.2022.

Endringslogg

11.05.2015	Retningslinje for realkompetansevurdering	Hildegunn Aas
01.01.2020	Ny retningslinje utarbeidet jamfør ny fagskolelov og ny fagskoleforskrift- 2019	Anne Bakken
09.09.2020	Revidert jamfør erfaringer med opptak via Samordna opptak	Agnete Orderløkken Håkon Nettum Anne Bakken
31.01.2023	Revidert jamfør erfaringer med poengberegning og oppdatert i henhold til endringer i lokal forskrift.	Agnete Orderløkken Anne Hagen Bakken

Innhold

1. Generelt opptakskrav.....	4
2. Realkompetanse	4
2.1. Realkompetanse deles i tre.....	4
2.2. Realkompetansevurdering av utenlandske søkere	5
2.3. Dokumentasjon av kompetanse	5
2.4. Enkeltvedtak	5
3. Opptaksprosessen.....	5
3.1. Rangering av søkere som ikke kan poengberegnes	6
3.1.1 Realkompetansesøkere rangeres i 3 kategorier jamfør kriterier.....	7
3.2. Vedtak.....	8
3.3. Avslag.....	8
3.4. Klagebehandling.....	8

1. Generelt opptakskrav

Fagskoleopptak er regulert i Fagskoleloven §16. For å kvalifisere til fagskoleutdanning må søkeren ha fullført og bestått videregående opplæring. Det følger av Fagskolelovens §16 at fagskolen selv gir utfyllende forskrift om opptak, med krav til formell utdanning eller tilsvarende realkompetanse.

Fagskoleloven §16 presiserer at søkere som er 23 år eller eldre i opptaksåret, kan tas opp på grunnlag av realkompetanse.

Fagskoleforskriften kap.2, §7-3 sier at det ikke kan foretas realkompetanseopptak til fagskoleutdanninger dersom fagskolen har stilt krav som opptakskrav at studenten har yrkesgodkjenning, autorisasjon eller sertifisering etter annen lovgivning.

Fagskoleforskriften §17-1 sier at fagskolen selv setter skjønnsmessige kriterier for rangering av kvalifiserte søkere som ikke kan poengberegnes. De skal rangeres i forhold til poengberegnete søkere. Søkerens reelle kvalifikasjoner for studiet skal vektlegges, herunder norskkunnskaper.

2. Realkompetanse

Realkompetanse er dokumentert kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse tilegnet uavhengig av læringsarena, gjennom formell, ikke-formell og uformell læring.

Fagskoleforskriften §2c defineres realkompetansevurdering slik: *En prosess for å vurdere den enkeltes kompetanse opp mot fastsatte kriterier. Vurderingen kan føre til opptak til fagskoleutdanning eller fritak fra deler av en fagskoleutdanning.*

I nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk plasseres læringsutbytte etter fullført videregående opplæring på nivå 4a eller 4B. Realkompetansen til en som søker opptak til en fagskoleutdanning, skal derfor være likeverdig med det fastsatte læringsutbytte for nivå 4 i NKR. At realkompetansen er likeverdig betyr at søkeren har læringsutbytte som faglig sett er på lik linje med læringsutbyttet søkere med formelt opptakskrav har.

Jamfør Fagskoleforskriften §17 skal realkompetansesøkere rangeres på annen måte enn ved poeng. I slike tilfeller foretas opptak etter skjønnsmessige kriterier.

Informasjon om realkompetanseopptak til det enkelte studium er beskrevet bak i hver studieplan.

Kriterier for rangering av søkere med realkompetanse er regulert under punkt 3.1 i dette dokumentet.

2.1. Realkompetanse deles i tre

Formell læring er den som skjer i utdanningssystemet, eventuelt for annet autorisasjons- og/eller sertifiseringsformål.

ikke-formell læring er strukturert opplæring gjennom kurs og andre tilbud som ikke inngår i utdanningssystemet. Opplæringen kan være dokumentert med kursbevis.

Uformell læring skjer gjennom livet på arenaer som ikke først og fremst er beregnet på strukturert læring, gjennom yrkespraksis, ubetalt arbeid, organisasjonsarbeid eller lignende. Uformell kompetanse er ofte ikke dokumentert.

2.2. Realkompetansevurdering av utenlandske søkere

Søkere med utenlandsk utdanning kan vurderes for opptak ved realkompetansevurdering. Et viktig kriterium for disse søkerne er norskferdigheter¹ på et nivå som gjør det mulig for dem å gjennomføre utdanningen. Unntak fra dette er studier som tilbys på engelsk.

Utenlandske søkere med bestått og fullført videregående opplæring fra land utenfor Norden, må dokumentere kunnskaper i norsk, så fremt studiet ikke tilbys på engelsk.

Fagskolestudier som med generell studiekompetanse som opptakskrav, må dokumentere norskkunnskaper minimum på nivå B2 i Europarådets referanserammeverk for språk.

Fagskolestudier med andre opptakskrav kan enten ha krav til dokumentasjon av norskkunnskaper på nivå B1 eller B2.

2.3. Dokumentasjon av kompetanse

Dokumentasjon er konkrete synlige uttrykk for søkerens kompetanse. Dokumentasjon skal fortrinnsvis være utstedt av en uavhengig tredjeperson og skal bygge opp under et bilde av den kompetansen søkeren innehar.

Dokumentasjon kan ha form av

- Vitnemål, kompetansebevis eller karakterutskrifter
- Kursbevis, sertifikater, arbeidsattester eller andre bekreftelser
- Annen relevant dokumentasjon.

2.4. Enkeltvedtak

Vedtak om kvalifikasjon for opptak basert på realkompetanse, er enkeltvedtak og saksbehandlingen er underlagt forvaltningsloven.² Vedtak om opptak kan påklages etter §20 i Fagskoleloven. Klage behandles først av fagskolen og går eventuelt videre til lokal klagenemnd.

3. Opptaksprosessen

Opptaksrutinen skal sikre en enhetlig vurdering av realkompetanse for opptak. Hver søknad er individuell og vil medføre individuell saksbehandling.

Under følger en beskrivelse av fagskolens rutine for realkompetansevurdering:

¹ Krav til norskferdigheter er definert i Veas lokale forskrift

² Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker: <http://www.lovdata.no/all/hl-19670210-000.html>

Norges grønne fagskole – Veia * Turistveien 92 * 2390 Moelv

Tlf: +47 62 36 26 00 * E-post: vea@vea-fs.no * Bank: 7694.05.05913 * Org.nr: NO 870961642 MVA

1. Det søkes opptak gjennom Samordna opptak.
2. Vea tar kontakt med søker for nærmere informasjon og veiledning angående realkompetansevurdering. Dersom søker har realkompetanse som kan gjøre det mulig å bli tatt opp jamfør denne, anbefales søker å fortsette prosessen.
3. Studieadministrasjonen sender ut nødvendig skriftlig dokumentasjon som
 - a. informasjon om realkompetansevurdering på det aktuelle studiet
 - b. informasjon om praksisfortelling
 - c. Mal- praksisfortelling
 - d. Lenker til aktuelle læreplan det skal realkompetansevurderes opp mot

Søker oppfordres til å skrive praksisfortelling der det er påkrevet og legge ved nødvendig dokumentasjon. Dokumentene lastes opp sammen med søknaden i Samordna opptak.

I enkelte tilfeller kan det være behov for ytterligere informasjon for å kunne fatte forslag til vedtak. Følgende kan være aktuelt:

- Samtale der man går gjennom kompetansemålene i aktuell læreplan for å finne ut av kompetansen til søker.
 - Skriftlig eller praktisk prøve
 - Annet som kan kartlegge kompetansen til søker.
4. Søknaden behandles og realkompetansevurderes av opptaksledelsen som skriver en begrunnelse og foreslår vedtak. Vedtaket signeres av leder fagskolen.
 5. Samordna opptak informerer studenten om vedtaket og klagemuligheter.

Det endelige vedtaket er enkeltvedtak som kan påklages. Studenten informeres om dette, se punktet over.

Realkompetansevurderingen Vea foretar er kun gjeldende for opptak til fagskolestudier på Norges grønne fagskole – Vea.

3.1. Rangering av søkere som ikke kan poengberegnes

I henhold til gjeldende lover, forskrifter og instruks for Samordna opptak, tar vi stilling til all relevant utdanning, praksis eller yrkeserfaring når vi vurderes søkers realkompetanse. Siden realkompetansesøkere ikke poengberegnes i samme forstand som andre søkere, er det ikke relevant å gi tilleggspoeng. Med det som utgangspunkt ser fagskolen hen til yrkespraksis fra læretiden i den skjønsmessige rangeringen av realkompetansesøkeren. Gjennomført læretid kan for eksempel brukes i vurderingen av realkompetansesøkere opp mot hverandre. Selv om ikke læretiden gir noen konkrete poeng, kan læretiden fortsatt spille inn i den samlede vurderingen. Lang, relevant praksis med faglig bredde kan gi en positiv skjønsmessig vurdering av søkerne opp mot søkere av praksis med kortere varighet.

3.1.1 Realkompetansesøkere rangeres i 3 kategorier jamfør kriterier

Realkompetansesøkere gjennomgår en skjønnsmessig vurdering jamfør praksisfortelling og dokumentasjon. Den skjønnsmessige vurderingen fører frem til en kategorisering av søkerne i tre grupper jamfør kriterier.

Kriterier for rangering, gradert etter betydning for hvilken kategori søker havner i

Kriterier med tallet 1 vurderes som nærmest kategori 1, mens kriterier med tallet 4 vurderes hjemmehørende i kategori 3.

Kompetanse innen aktuelle læreplanmål for opptak

1. Har ervervet kompetanse rundt de fleste av målene i aktuell læreplan for opptak
2. Har ervervet kompetanse rundt mange av målene i aktuell læreplan for opptak
3. Har ervervet kompetanse fra alle hovedområder i aktuell læreplan for opptak
4. Har ervervet kompetanse fra de fleste hovedområder i aktuell læreplan for opptak

Dokumentasjon på ervervet realkompetanse

1. Søker har sendt inn god dokumentasjon på ervervet realkompetanse
2. Søker har sendt inn ganske god dokumentasjon på ervervet realkompetanse
3. Søker har delvis sendt inn dokumentasjon på ervervet realkompetanse
4. Søker mangler dokumentasjon på ervervet realkompetanse - blir ikke realkompetansevurdert til å komme inn.

Formell kompetanse:

1. Søker har noe formell kompetanse gjennom delvis fullført formell utdanning tilsvarende opptakskravet
2. Søker har noe formell kompetanse gjennom relevant høyere utdanning
3. Søker har noe formell kompetanse gjennom delvis relevant formell høyere utdanning

Har ervervet kompetanse ved praksis:

1. Søker har ervervet kompetanse gjennom lang og allsidig relevant praksis. (5 år eller mer)
2. Søker har ervervet kompetanse gjennom allsidig relevant praksis (3-5 år)
3. Søker har ervervet kompetanse gjennom allsidig relevant praksis over kortere periode (mindre enn 3 år)
4. Søker har ervervet kompetanse gjennom praksis, men mulig noe ensidig praksis
5. Søker har ervervet kompetanse gjennom lang, men delvis noe mindre relevant praksis

Eksempel på bruk av kriterier for tre søkere, en fra hver kategori:

Kategori	Kriterier
Kategori 1	1. Har ervervet kompetanse rundt de fleste av målene i aktuell læreplan for opptak 2. Søker har sendt inn ganske god dokumentasjon på ervervet realkompetanse 1. Søker har ervervet kompetanse gjennom lang og allsidig relevant praksis. (5 år eller mer)
Kategori 2	4. Har ervervet kompetanse fra de fleste hovedområder i aktuell læreplan for opptak 1. Søker har sendt inn god dokumentasjon på ervervet realkompetanse 2. Søker har ervervet kompetanse gjennom lang og allsidig relevant praksis. (5 år eller mer)
Kategori 3	3. Søker har delvis sendt inn dokumentasjon på ervervet realkompetanse 2. Søker har noe formell kompetanse gjennom delvis fullført formell utdanning tilsvarende opptakskravet 4. Søker har ervervet kompetanse gjennom praksis, men mulig noe ensidig praksis

På flere av Veas studier er det stor innsøking etter realkompetanse og mange søkere har lang praksis. Vea har satt kvote for opptak etter realkompetanse. Dersom studiet har flere søkere enn studieplasser, skal 70 % av plassene forbeholdes ordinære søkere og 30 % av plassene skal gå til søkere på realkompetanse.

3.2. Vedtak

Studieadministrasjonens behandling av søknaden om realkompetanse-opptak danner grunnlag for vedtak. Leder for fagskolen fatter endelig vedtak i saken.

3.3. Avslag

Søker som får avslag på søknaden, får standard svarbrev gjennom opptakskjøringen i Samordna opptak. Hvis søker ber om begrunnelse på avslag, skal søker få dette av fagskolen.

3.4. Klagebehandling

Jamfør fagskoleloven §20 skal klager på enkeltvedtak avgjøres av lokal klagenemd.

Søkeren kan klage både på den faglige vurderingen og på saksbehandlingen.

Fagskolens retningslinjer for behandling av klagesaker er å finne i Forskrift om høyere yrkesfaglig utdanning ved Norges grønne fagskole – Veia, kapittel 5.

